

Geachte voorzitter College van Bestuur,

Wij — Scientists4Future NL en alle universitaire Young Academies — stellen vast dat er een grote noodzaak bestaat voor een snelle en verregaande verduurzaming van de economie om de toekomst van de mensheid veilig te stellen. Hierbij verwijzen wij naar de wetenschappelijke consensus die luidt dat klimaatrisico's voor menselijke en natuurlijke ecosystemen substantieel afnemen bij een beperking van de mondiale opwarming tot 1,5°C in vergelijking met een grotere opwarming, van bijvoorbeeld 2,0°C of meer¹. Universiteiten en hogescholen hebben hierin een cruciale rol, omdat zij vooraan staan in de wetenschappelijke consensus en als wetenschappelijke instellingen een voorbeeldfunctie vervullen. Zij zouden dus een leidende rol moeten nemen in de transitie naar verduurzaming.

Ons gezamenlijke pensioenfonds ABP is het grootste pensioenfonds van Nederland met een belegd vermogen van 466 miljard euro, waarvan minstens 17,4 miljard in fossiele energie². Als wetenschappers maken wij ons grote zorgen over de effecten van deze investeringen op het klimaat, en zijn er bovendien van overtuigd dat deze de komende jaren een steeds groter financieel risico zullen vormen³. Daarom verzoeken wij u om, samen met andere universiteiten en hogescholen, druk uit te oefenen op ABP om investeringen in fossiele energiebedrijven in hoog tempo af te bouwen, conform punt 6 uit de Klimaatbrief Universiteiten: "Waar nog nodig, terugtrekken van alle investeringen van universiteitsgelden uit de fossiele industrie."⁴

ABP beheert het geld dat is bedoeld om haar leden een financieel stabiele toekomst te bieden. Daarvoor is het belangrijk dat die toekomst veilig en leefbaar is, een situatie die nu door klimaatverandering wordt bedreigd. Temperatuurtrends die al 30 jaar geleden voorspeld werden zijn inmiddels bewaarheid geworden: het succes van de klimaatwetenschap had bijna niet groter kunnen zijn⁵. Het klimaatprobleem wordt daarmee steeds urgenter⁶. Uit onderzoek weten we dat we vóór 2030 wereldwijd tenminste 49% reductie in broeikasgasemissies moeten bereiken (ten opzichte van 2017) om de mondiale temperatuurstijging te beperken tot 1,5°C en daarmee catastrofale veranderingen in de natuurlijke ecosystemen van de aarde te vermijden⁷. Daarvoor is onmiddellijke, ingrijpende actie nodig, want voor het klimaat geldt helaas: *winning slowly is the same as losing*⁸.

In het Akkoord van Parijs uit 2015 is door alle landen in de wereld afgesproken de temperatuurstijging te beperken tot ruim onder 2,0°C, met een streven naar 1,5°C. Om dat te

¹ IPCC Special Report Global Warming of 1.5 °C, 2018. <https://www.ipcc.ch/sr15/chapter/spm/>

² Peiljaar 2019. Uit: Verslag Duurzaam en verantwoord beleggen 2019, ABP.

³ Net als de voorzitter van de ECB, <https://tinyurl.com/y3u3dbuu>

⁴ Klimaatbrief Universiteiten, 2019. <https://klimaatbriefuniversiteiten.nl/>

⁵ Carbon Brief: How well have climate models projected global warming?, 2017.

<https://www.carbonbrief.org/analysis-how-well-have-climate-models-projected-global-warming>

⁶ Bijv. Ripple et al., 2017. <https://doi.org/10.1093/biosci/bix125>

⁷ Nature: IPCC says limiting global warming to 1.5 °C will require drastic action, 2018.

<https://www.nature.com/articles/d41586-018-06876-2>

⁸ Citaat van Bill McKibben uit 2017. <https://tinyurl.com/y27kusjn>

bereiken is een buitengewoon snelle transitie naar een klimaatneutrale economie noodzakelijk. Onze gezamenlijke inzet zal in hoog tempo moeten worden opgeschroefd, welvarende landen voorop⁹. In de wetenschappelijke literatuur wordt divesteren uit fossiele brandstoffen aangemerkt als een “social tipping intervention” die kan helpen de klimaatneutrale maatschappij te creëren in de beperkte tijd die ons nog rest¹⁰. Een belangrijke rol hierin is weggelegd voor pensioenfondsen, in het bijzonder ABP, zijnde één van de grootste pensioenfondsen ter wereld¹¹.

Onze fossiele reserves zijn groot genoeg om nog minstens 50 jaar door te gaan op de huidige productieniveaus. Maar aangezien dit geheel niet rijmt met de klimaatdoelstellingen van Parijs is het onvermijdelijk dat een groot deel van die reserves in de grond zal moeten blijven, om te verworden tot zogenaamde ‘stranded assets’.¹² Hetzelfde geldt in mindere mate voor de bestaande infrastructuur, die niet compatibel is met een temperatuurstijging van maximaal 1,5°C.¹³ Door in de fossiele energiesector te blijven investeren neemt ABP dus grote financiële risico’s met de bezittingen van haar pensioenhouders, onder wie alle medewerkers van universiteiten en hogescholen. Zelfs vóór de coronacrisis was de traditionele energiesector de slechtst presterende sector in de Amerikaanse S&P 500 index, gemeten over de laatste 10 jaar¹⁴.

ABP verdedigt haar investeringen in fossiele energiebedrijven door te stellen dat zij op deze manier invloed kan uitoefenen op de koers van deze bedrijven, ook wel *shareholder engagement* genoemd. Bovendien geeft ABP aan al veel in duurzame energie te investeren. Hoewel dit laatste valt toe te juichen, doet dit niets af aan het feit dat investeringen in de fossiele industrie in hoog tempo moeten worden afgebouwd: anders blijft het dweilen met de kraan open. Wat betreft de *shareholder engagement*: de strategie van de fossiele bedrijven waarin ABP investeert is niet in lijn met het klimaatakkoord van Parijs en er is ook geen indicatie dat dat in de nabije toekomst zal gebeuren¹⁵, ondanks *shareholder engagement* van ABP en anderen. Een recente analyse van wetenschappelijk bewijs concludeert dat “on the basis of its historic evidence [shareholder engagement] would not appear to be a sufficient tactic on its own for the scale and speed of change required to decarbonise the fossil fuel sector”¹⁶. Daarom is volgens ons divesteren de enige juiste keuze om de klimaatcrisis in te perken alsook onze pensioengelden veilig te stellen. Uit onderzoek blijkt overigens ook dat divesteren uit fossiele industrie prima mogelijk is zonder verlies aan rendement¹⁷.

Reeds vele universiteiten wereldwijd hebben zich teruggetrokken uit fossiele investeringen, waaronder de prestigieuze Oxford University¹⁸, University of Cambridge¹⁹ en University of California²⁰. De symbolische waarde hiervan is niet te onderschatten, aangezien universiteiten een aantal belangrijke maatschappelijke functies vervullen: als hoeder van

⁹ UN Production Gap Report 2020. <https://www.unep.org/resources/report/production-gap-2020>

¹⁰ Otto et al., 2020. <https://doi.org/10.1073/pnas.1900577117>

¹¹ Consultancy.nl, 2017. <https://tinyurl.com/y6gk5k2j>

¹² <https://carbontracker.org/terms/carbon-bubble/>

¹³ Tong et al., 2019. <https://doi.org/10.1038/s41586-019-1364-3>

¹⁴ Institute for Energy Economics & Financial Analysis, 2020. <https://tinyurl.com/y58hfq89>

¹⁵ InfluenceMap: Big Oil's Real Agenda on Climate Change, 2019. <https://tinyurl.com/yjyq9suw>

¹⁶ Divestment: Advantages and Disadvantages for the University of Cambridge, 2020.

<https://tinyurl.com/y2rev6rd>

¹⁷ Plantinga & Scholtens, 2020. <https://doi.org/10.1080/14693062.2020.1806020>

¹⁸ Oxford announces historic commitment to fossil fuel divestment, 2020. <https://tinyurl.com/yxc6be3a>

¹⁹ The Guardian, 2020. <https://tinyurl.com/y8nwr7pe>

²⁰ UC's investment portfolios fossil free, 2020. <https://tinyurl.com/y6hb8by2>

onafhankelijke kennis, drijvende kracht achter vooruitgang, en als opleider (en werkgever) van getalenteerde jonge mensen. Academici zijn in het verleden voorvechter geweest van diverse urgente maatschappelijke thema's, zoals nucleaire wapening en het gat in de ozonlaag. Nu, anno 2021 is het hoog tijd om ons uit te spreken over de enorme humanitaire risico's die samenhangen met de klimaatcrisis. Alle Nederlandse universiteiten hebben dat in woorden reeds gedaan²¹; voor u ligt een kans om daar substantiële daden aan toe te voegen.

Dringend vragen wij u dan ook om:

1. ABP te verzoeken om alle investeringen in fossiele energiebedrijven af te bouwen, zo snel als redelijkerwijs mogelijk, maar uiterlijk in december 2024;
2. ABP te verzoeken een onafhankelijke, externe commissie in het leven te roepen die onderzoekt of de portfolio van ABP compatibel is met het 1,5°C doel van Parijs;
3. ABP te verzoeken het vrijgekomen geld te investeren in duurzame klimaatoplossingen;
4. samen op te trekken met andere universiteiten, hogescholen, de VSNU en de Vereniging Hogescholen.

Wij horen graag op korte termijn of, en op welke manier u hierover met ABP het gesprek aangaat.

Hoogachtend,

Scientists4Future NL

dr. Loek Spitz

dr. Disa Sauter

dr. Leo van Kampenhout

(contact@scientists4future.nl)

Utrecht Young Academy

dr. Peter Bijl

Leiden Young Academy

dr. Helen Pluut (voorzitter)

Maastricht Young Academy

dr. Katlijn Haesebrouck (voorzitter)

Eindhoven Young Academy

Rozemarijn Schalkx M.A. (secretaris)

Young Academy Groningen

dr. Tina Kretschmer (voorzitter)

Wageningen Young Academy

dr. Kevin Matson (bestuurslid)

²¹ Klimaatbrief Universiteiten, 2019. <https://klimaatbriefuniversiteiten.nl/>

Twente Young Academy

dr. Jeroen Rouwkema (bestuurslid)

Tilburg Young Academy

dr. Anton ten Klooster (secretaris)

Young Erasmus Academy

dr. Jane Murray Cramm (co-chair)

dr. Delia Dumitrica (co-chair)

Amsterdam Young Academy

dr. Denise Duijster (voorzitter)

Radboud Young Academy

dr. Fleur Jongepier (co-voorzitter)

dr. Eelke Spaak (co-voorzitter)